

Đức Đạt Lai Lạt Ma dự kiến công bố kế vị trước thêm sinh nhật thứ 90

ISSN: 2734-9195 10:22 25/06/2025

Tái sinh là hiện tượng chỉ nên diễn ra do nguyện lực của chính người ấy, hoặc ít nhất là nhờ vào nghiệp, công đức và lời cầu nguyện của họ. Không ai khác có quyền ép buộc hay thao túng tiến trình ấy.

Đức Đạt Lai Lạt Ma đời thứ 14 được kỳ vọng sẽ đưa ra tuyên bố chính thức về phương hướng kế thừa dòng truyền thừa Đạt Lai Lạt Ma trong khuôn khổ Hội nghị Tôn giáo Tây Tạng lần thứ 15, diễn ra từ ngày 02-04/07 tại Dharamsala, miền Bắc Ấn Độ, chỉ vài ngày trước lễ mừng sinh nhật lần thứ 90 của Ngài vào ngày 06/07.

Đức Đạt Lai Lạt Ma mỉm cười với đại chúng trong chính điện chùa Tây Tạng tại Dharamsala, khi lễ cầu nguyện trường thọ kết thúc vào ngày 04/06. Ảnh: Tenzin Choejor - dalailama.com

Hội nghị quy tụ các vị lãnh đạo và đại diện của bốn truyền thống Phật giáo Tây Tạng chính: Gelug, Kagyu, Nyingma và Sakya, sẽ cùng diện kiến đức Đạt Lai Lạt Ma và lắng nghe thông điệp được truyền hình trực tuyến của Ngài.

Theo dự đoán, bài phát biểu này có thể sẽ đề cập đến vấn đề nhạy cảm và có tầm ảnh hưởng sâu rộng: **việc chuyển thế.**

Kế vị Đạt Lai Lạt Ma: Câu hỏi chính trị và tâm linh đang tới hồi quyết định

Trong bối cảnh đức Đạt Lai Lạt Ma tuổi đã cao và sức khỏe có nhiều suy giảm theo thời gian, câu hỏi “ai sẽ là hóa thân tiếp theo” đã trở thành tâm điểm tranh cãi mang tính tôn giáo lẫn chính trị. Với vai trò là lãnh đạo tối cao của truyền thống Gelug thuộc Kim cang thừa và là gương mặt đại diện quốc tế của Phật giáo Tây Tạng, vị trí của Ngài không chỉ có sức ảnh hưởng với cộng đồng người Tây Tạng sống dưới chính quyền Trung Quốc, mà còn lan tỏa tới hàng triệu người trong cộng đồng lưu vong và phật tử toàn cầu.

Nếu tiếp tục, hóa thân kế vị sẽ là vị Đạt Lai Lạt Ma thứ 15 trong dòng truyền thừa liên tục đã kéo dài hơn 500 năm.

Ông Penpa Tsering, Chủ tịch Chính quyền Tây Tạng Lưu vong (CTA), chia sẻ với hãng tin Asian News International (ANI): *“Kể từ khi lưu vong, các truyền thống Phật giáo và tiền Phật giáo tại Tây Tạng vẫn thường xuyên gặp gỡ. Đây là lần đầu tiên trong nhiệm kỳ nội các hiện tại của chúng tôi có cuộc hội kiến như vậy. Chúng tôi lựa chọn thời điểm này bởi vì duy nhất hiện nay chỉ có một văn bản hướng dẫn liên quan đến việc chuyển thế, được đức Đạt Lai Lạt Ma ban hành vào tháng 9 năm 2011, trong đó Ngài khẳng định rằng khi bước sang tuổi 90, Ngài sẽ tham khảo và đưa ra quyết định quan trọng về vấn đề kế vị”.*

Bà Namgyal Dolkar Lhagyari, một thành viên khác của CTA, nhấn mạnh: *“Tất cả chúng ta đều biết rõ tuyên bố của Ngài vào năm 2011, rằng khi Ngài tròn 90 tuổi, Ngài sẽ chính thức nói rõ quan điểm về việc tái sinh hay hóa hiện trước khi viên tịch”.*

Ngài có thể sẽ là hóa thân cuối cùng?

Đức Đạt Lai Lạt Ma nhìn xuống biển người tụ hội tại chính điện Dharamsala, trên đường Ngài tiến vào tham dự lễ cầu nguyện trường thọ ngày 04/06. Ảnh: Ven Zamling Norbu - dalailama.com

Trước đây, đức Đạt Lai Lạt Ma từng tuyên bố rằng nếu dòng truyền thừa này tiếp tục, thì việc tìm ra hóa thân kế vị sẽ do Văn phòng Đạt Lai Lạt Ma tại Dharamsala, tức Quỹ Gaden Phodrang phụ trách.

Tuy nhiên, Ngài cũng từng nhiều lần đề ngỏ khả năng:

- + Hóa thân tiếp theo có thể sinh ra ngoài Tây Tạng
- + Có thể là phụ nữ
- + Và dòng truyền thừa có thể chấm dứt với chính Ngài.

Trong một tuyên bố năm 2011, đức Đạt Lai Lạt Ma nhấn mạnh quyền tự chủ của người tái sinh: *“Tái sinh là hiện tượng chỉ nên diễn ra do nguyện lực của chính người ấy, hoặc ít nhất là nhờ vào nghiệp, công đức và lời cầu nguyện của họ. Không ai khác có quyền ép buộc hay thao túng tiến trình ấy. Người tái sinh có toàn quyền quyết định nơi chốn, thân phận và cách thức để nhận ra hóa thân của chính mình”* (Đức Đạt Lai Lạt Ma đời thứ 14).

Căng thẳng chính trị và sự kiểm soát tôn giáo từ Trung Quốc

Từ năm 2007, Chính quyền Trung Quốc đã ban hành quy định bắt buộc rằng mọi vị tái sinh của các Lạt Ma nếu sinh ra tại Trung Quốc đều phải được phê

duyệt bởi bốn cấp chính quyền, từ tỉnh đến trung ương. Bắc Kinh liên tục gọi đức Đạt Lai Lạt Ma là “phần tử ly khai” và nỗ lực Hán hóa Phật giáo Tây Tạng, siết chặt kiểm soát lên đời sống tâm linh, giáo dục và cả các tu viện.

Nhà Tây Tạng học Claude Arpi cảnh báo: *“Khi Trung Quốc nói đến việc ‘Hán hóa Phật giáo Tây Tạng’, tức là nhằm xóa bỏ nguồn gốc Ấn Độ của Phật giáo trên cao nguyên Tây Tạng. Cần nhớ rằng đức Đạt Lai Lạt Ma không chỉ là lãnh đạo của người Tây Tạng, mà còn là biểu tượng tinh thần của hơn một triệu người Himalaya tại Ấn Độ, từ Ladakh đến Arunachal Pradesh”* (The New Indian Express).

Sinh nhật thứ 90: Mở đầu năm của Từ bi

Chính quyền Tây Tạng lưu vong cũng đang lên kế hoạch tổ chức nhiều sự kiện toàn cầu kéo dài suốt 12 tháng, bắt đầu từ sinh nhật thứ 90 của Ngài, lấy chủ đề: ***“Năm của Từ Bi - Year of Compassion”***.

Chủ tịch Penpa Tsering cho biết: *“Chúng tôi sẽ tổ chức nhiều sự kiện tôn giáo, văn hóa và các buổi lễ cầu nguyện trường thọ cho Ngài trải dài trong suốt năm. Đây là năm để toàn thế giới cùng nhìn lại giá trị của lòng từ bi mà đức Đạt Lai Lạt Ma luôn nhấn mạnh”*.

Tái sinh hay hóa hiện: Quyết định sắp được công bố

Theo ông Tsering, việc kế vị có thể theo truyền thống tái sinh sau khi viên tịch hoặc hóa hiện khi đương thời, trong đó vị kế thừa được chỉ định ngay trong lúc vị tiền nhiệm còn sống. Tuy nhiên, sau khi đức Đạt Lai Lạt Ma xuất bản cuốn sách mới *“Voice for the Voiceless”* (Tiếng nói cho những ai không thể cất lời^{*}), ông cho rằng phương án tái sinh có vẻ sẽ được lựa chọn.

Đức Đạt Lai Lạt Ma cũng nhấn mạnh trong tác phẩm mới rằng: *“Một bài học rõ ràng từ lịch sử là: Nếu giữ con người trong bất mãn lâu dài, sẽ không thể xây dựng một xã hội ổn định”* (Tibetan Review).

Tác giả: **Craig C Lewis**/Chuyển ngữ và biên tập: **Thường Nguyên**

Nguồn: buddhistdoor.net

(*) Voice for the Voiceless: Dalai Lama’s New Book Illuminates the Path to Succession (Tiếng nói cho những ai không thể cất lời: Tác phẩm mới của đức Đạt Lai Lạt Ma soi sáng con đường kế vị).

Là một trong những ấn phẩm mới nhất của Ngài, trong đó đức Đạt Lai Lạt Ma chia sẻ quan điểm sâu sắc về tương lai của Tây Tạng, sự nghiệp đấu tranh bất bạo động, và các khả năng liên quan đến việc hóa thân hoặc kết thúc dòng truyền thừa. Tác phẩm đồng thời nhấn mạnh vai trò trung đạo giữa lòng từ bi và lý trí, giữa tâm linh và thực tiễn chính trị. (BDG)